

Затверджую

Директорка _____ Ольга ПЕРЕПЕЛИЦЯ

28.08. 2024 року

М.П.

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ЗАКЛАДУ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
«ЛІЦЕЙ № 303
СУСПІЛЬНО – ПРИРОДНИЧОГО ПРОФІЛЮ»
1 - 4 КЛАСИ**

Схвалено

на засіданні педагогічної ради

(Протокол № 1)

28.08.2024 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ УЧНІВ 1 - 4 КЛАСІВ ЛЦЕЮ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма створена відповідно до статті 33 Закону України «Про освіту», відповідає вимогам статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.02. 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти(протокол № 2/2 – 2 від 22.02. 2018 року), наказу Міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08 2022 року «Про затвердження Типових освітніх програм для 1 – 2, 3 – 4 класів закладів загальної середньої освіти», розробленої під керівництвом Савченко О. Я. Упроваджено також навчання в початкових класах за нетиповою освітньою програмою «Світ чекає крилатих» та відповідними навчальними планами (затверджено постановою Кабінету Міністрів України (№ 688 від 24.07. 2019), апробовано й експериментально перевірено в межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня «Дидактико-методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування початкової загальної освіти» (наказ МОН України №834 від 15.07.2016).

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітню програму для 1 - 2, 3 - 4 класів ліцею розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів: дитиноцентрованості і природовідповідності; узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання; науковості, доступності і практичної спрямованості змісту; наступності і перспективності навчання; взаємозв'язаного формування ключових предметних компетентностей; логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей; можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси; творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання; адаптації до індивідуальних особливостей інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного

здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітньої програми використовуються внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Пріоритетом процесу навчання є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження

здоров'я.

Загальний обсяг навчального навантаження у:

перших класах становить 23 години без урахування поділу на групи, гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня – 20 годин;

других класах становить 25 годин без урахування поділу на групи, гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня – 22 години;

у третіх та четвертих класах загальний обсяг навчального навантаження становить 26 годин без урахування поділу на групи, гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня – 23 години, години фізичної культури при цьому не враховуються, але фінансуються.

Перелік освітніх галузей та предметів галузей зазначено в навчальних планах.

Очікувані результати навчання учнів та зміст навчальних програм подані в навчальних програмах з предметів.

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf>

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Savchenko.pdf>

Крім того, необхідною умовою формування компетентностей учнів є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації. Виходячи з вищезазначеного, в ліцеї застосовуються різні типи уроку: предметні екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час; перелік типів уроку може уточнюватись та розширюватись.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з окремих предметів.

Відповідно до листа МОН України від 20.08.2019 № 79-525 «Щодо організації форм здобуття загальної середньої освіти» та статті 9 Закону України «Про освіту» формами організації освітнього процесу в ліцеї є: інституційна (очна (денна) та індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж).

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов. У ліцеї організовано роботу класів для учнів з особливими освітніми потребами. Відповідно до висновків Інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ) навчання учнів з особливими освітніми потребами відбувається згідно індивідуальних планів розвитку учнів, враховуються рекомендації ІРЦ щодо модифікації чи адаптації навчальних програм.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних

нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований у Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517) (зі змінами).

Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту», оцінювання ґрунтується на принципах дитиноцентризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Основними функціями оцінювання є:

формувальна;
діагностувальна;
мотиваційно-стимулювальна;
розвивальна;
орієнтувальна;
коригувальна;
прогностична;
констатувальна;
виховна.

Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному оцінюванню. Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають рівневому оцінюванню. Для учнів усієї початкової школи застосовується формувальне оцінювання. Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності та якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх

прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів містяться в Методичних рекомендаціях щодо оцінювання результатів навчальних досягнень учнів 1 – 4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 813 від 13.07. 2021 року.

Внутрішня система забезпечення якості освіти в ліцеї (ч.3 ст.41 Закону України «Про освіту») містить наступні компоненти:

- стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу (кадрове забезпечення освітньої діяльності, навчально-методичне забезпечення, матеріально-технічне забезпечення)
- забезпечення ефективного управління ліцеєм;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- щорічне комплексне самооцінювання якості освітніх та управлінських процесів за напрямками: освітнє середовище, система оцінювання здобувачів освіти; педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти; управлінські процеси ліцею.

НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЛІЦЕЮ

**Начальний план для учнів 1, 2 класів початкової школи
на 2024 /2025 навчальний рік / наказ Міністерства освіти і науки
України від 12.08.2022 № 743-22**

Навчальний предмет/інтегрований курс	Кількість годин на тиждень		Разом
	1 кл.	2 кл.	
<i>Інваріантний складник</i>			
Українська мова* **	7	7	20
Іноземна мова (англ.)	2 + 1	3	
Математика	4	4 + 1	9
Я досліджую світ	3	3	6
Дизайн і технології	1	1	3
Інформатика	-	1	
Музичне мистецтво****	1	1	4
Образотворче мистецтво****	1	1	
Фізична культура***	2	2	6
Модуль «Плавання»	1	1	
Усього	23	25	48
<i>Варіативний складник</i>			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансується (без урахування поділу на групи)	23	25	48
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня	20/700	22/770	42/1470

Опис:

*1 клас – інтегрований курс «Українська мова . Навчання грамоти».

**2 клас – окремі навчальні предмети «Українська мова», «Читання».

*** Одна година з трьох передбачених фізичну культуру виділена для занять плаванням.

****Мистецька галузь реалізована окремими предметами: образотворче та музичне мистецтво. У перших класах використана додаткова година на вивчення англійської мови. У другому класі додаткова година використана для вивчення математики.

Навчальний план 1а класу з українською мовою навчання ліцею № 303 суспільно-природничого профілю на 2024/205 навчальний рік затверджений постановою Кабінету Міністрів України (№ 688 від 24.07. 2019), апробовано й експериментально перевірено в межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня «Дидактико-методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування початкової загальної освіти» (наказ МОН України №834 від 15.07.2016).

Назва освітньої галузі	Назва предмета	Кількість годин на тиждень			
		1 а клас			
ІНВАРІАНТНИЙ СКЛАДНИК					
Мовно-літературна	Українська мова (мова навчання)	7			
	Англійська мова** (мова вивчення)	2 + 1			
Математична	Математика	5			
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Всесвіт	3			
Соціальна і здоров'язбережувальна Фізкультурна	Фізична культура*	2			
	Плавання	1			
Мистецька Інформатична Технологічна	Арт-технології	2			
	Інформатика (ІКТ)	-			
Усього		20 + 3			
ВАРІАТИВНИЙ СКЛАДНИК					
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1			
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		20			
Загальнотижнева кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23			

Опис:

*Години фізичної культури при визначенні гранично допустимого навантаження учня не враховуються, але обов'язково фінансуються. Одна година фізичної культури замінена модулем «Плавання».

** Додано 1 годину іноземної мови (англ.) за рахунок додаткових годин

Навчальний план 2 а, г класів з українською мовою навчання ліцею № 303 суспільно-природничого профілю на 2024/205 навчальний рік затверджений постановою Кабінету Міністрів України (№ 688 від 24.07. 2019), апробовано й експериментально перевірено в межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня «Дидактико-методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування початкової загальної освіти» (наказ МОН України №834 від 15.07.2016).

Назва освітньої галузі	Назва предмета	Кількість годин на тиждень			
			2 а, г клас		
ІНВАРІАНТНИЙ СКЛАДНИК					
Мовно-літературна	Українська мова (мова навчання)		7		
	Англійська мова** (мова вивчення)		2 + 1		
Математична	Математика		5		
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Всесвіт		3		
Соціальна і здоров'язбережувальна Фізкультурна	Фізична культура*		2		
	Плавання		1		
Мистецька Інформатична Технологічна	Арт-технології		3		
	Інформатика (ІКТ)		1		
Усього			22+3		
ВАРІАТИВНИЙ СКЛАДНИК					
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			1		
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня			22		
Загальнотижнева кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)			25		

Опис:

*Години фізичної культури при визначенні гранично допустимого навантаження учня не враховуються, але обов'язково фінансуються. Одна година фізичної культури замінена модулем «Плавання»

** Передбачається 3 години англійської мови за рахунок однієї години варіативного складника.

Навчальний план для учнів 3, 4 класів
з українською мовою навчання ліцею 303 суспільно-природничого профілю
на 2024 /2025 навчальний рік /наказ Міністерства освіти і науки
України від 12.08.2022 № 743-22/

	Кількість годин на тиждень		
	3 кл.	4 клас	Разом
<i>Інваріантний складник</i>			
Українська мова ***	7 + 1	7 + 1	22
Літературне читання			
Іноземна мова (англ.)	3	3	
Математика	5	5	10
Я досліджую світ	3	3	6
Дизайні технології	1	1	4
Інформатика	1	1	
Музичне мистецтво**	1	1	2
Образотворче мистецтво**	1	1	2
Фізкультура*	2	2	6
Плавання	1	1	
Усього	26	26	52
<i>Варіативний складник</i>			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Загальнорічна кількість навчальних годин на тиждень, що фінансується	26	26	52
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня	23/805	23/805	46/1610

Опис:

* Одна година фізичної культури з трьох передбачених на фізичну культуру виділена для занять плаванням.

**Мистецька галузь реалізована окремими предметами: образотворче та музичне мистецтво.

***Одна додаткова година використана для вивчення української мови.

Навчальний план 4б класу з українською мовою навчання ліцею № 303 суспільно-природничого профілю на 2024/205 навчальний рік затверджений постановою Кабінету Міністрів України (№ 688 від 24.07. 2019), апробовано й експериментально перевірено в межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня «Дидактико-методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування початкової загальної освіти» (наказ МОН України №834 від 15.07.2016).

Назва освітньої галузі	Назва предмета	Кількість годин на тиждень			
					4б клас
ІНВАРІАНТНИЙ СКЛАДНИК					
Мовно-літературна	Українська мова (мова навчання)**				7 + 1
	Англійська мова (мова вивчення)				3
Математична	Математика				5
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Всесвіт				3
Соціальна і здоров'язбережувальна Фізкультурна	Фізична культура*				2
	Плавання				1
Мистецька Інформатична Технологічна	Арт-технології				3
	Інформатика (ІКТ)				1
Усього					23+3
ВАРІАТИВНИЙ СКЛАДНИК					
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять					1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня					23
Загальнотижнева кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)					26

Опис:

*Години фізичної культури при визначенні гранично допустимого навантаження учня не враховуються, але обов'язково фінансуються. Одна година фізичної культури замінена модулем «Плавання».

** Додано 1 годину української мови за рахунок додаткових годин